

„Dotychczasowa cywilizacja męska przechodziła różne przeobrażenia, tworzyła wsie i miasta, egzaltowała się i masakrowała dla spraw religijnych, znosiła jedne formy ucisku, wprowadzała inne, rozkładała się i wzrastała w siłę, przy jednym tylko trwała niezmiennie: połowę ludzkości – kobiety pozostawiała trwale w stanie niewolnictwa. Odsuwało je od działania, ogłupiano świadomie, opętano fizycznie i moralnie warunkami życia, ideologią dziewictwa, cnoty, wierności, posłuszeństwa mężczyźnie. (...) Kobieta dorwała się pracy, kobieta dorwie się pieniędzy i władzy – i świat musi zmienić swoje oblicze.

Irena Krzywicka – (1899-1994) pisarka, tłumaczka, i publicystka. „Zmierzch cywilizacji męskiej” w „Co odpowiadać dorosłym na drażliwe pytania”, Warszawa 1936

„Istota ludzka wymaga rzetelnej równości płci, jej warunkiem jest mocniejszy żeński głos (...) Nadal trwa droga kobiet ku równemu statusowi, niemniej pierwszy krok na niej zrobiły jeszcze w okresie przedwojennym”.

Zbigniew Gluza, prezes Ośrodka Karta, „Karta” 96 / lato 2018

W Drugiej Rzeczypospolitej kobiety po raz pierwszy zasiadły w poselskich i senatorskich ławach. W pierwszych wyborach, w których kobiety mogły brać udział, 26 stycznia 1919 roku, zostało wybranych 8 posełek. Były to: Gabriela Balicka, Jadwiga Dziubińska, Irena Kosmowska, Maria Moczydłowska, Zofia Moraczewska, Anna Piasecka, Zofia Sokolnicka i Franciszka Wilczkowiakowa. Stanowiły one zaledwie ok. 2% ogólnej liczby polskiego Sejmu.

POŚLANKI NA PIERWSZY SEJM W NIEPODLEGŁEJ POLSCE W 1919 ROKU

Gabriela
Balicka

Zofia
Moraczewska

Irena
Kosmowska

Jadwiga
Dziubińska

Zofia
Sokolnicka

Anna
Piasecka

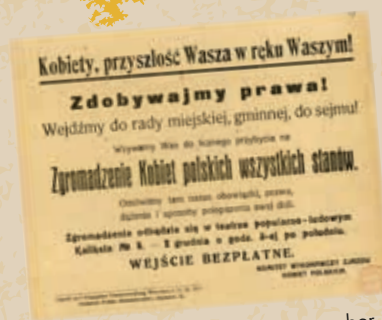
Maria
Moczydłowska

Franciszka
Wilczkowiakowa

Decret Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego z 28 listopada 1918 r. w sprawie ordynacji przyznającej kobietom prawa wyborcze
(Archiwum Akt Nowych)

Apel o przyznanie kobietom praw wyborczych, 1917 (Archiwum Akt Nowych)

100 LAT HISTORII POLEK

- 1838** Paulina Kwiatkowska zostaje pierwszą redaktorką pisma „Pierwiosnek” publikującego wyłącznie teksty kobiet
- 1877** Anna Tomaszewicz-Dobrska zostaje pierwszą praktykującą w Polsce lekarką chorób kobiecych i pediatrą
- 1883** strajk szpulek w Zakładach Żyrardowskich wywołany przez kobiety
- 1891** pierwszy konspiracyjny Zjazd Kobiet z trzech zaborów w Warszawie (pod przykrywką 25-lecia pracy twórczej Elizy Orzeszkowej)
- 1894** Stanisława Dowgiałło, Janina Kosmowska i Jadwiga Sikorska z zaboru rosyjskiego, jako pierwsze słuchaczki wstępują na Uniwersytet Jagielloński
- 1895** Lwów. Otwarcie pierwszej szkoły pielęgniarstwa na ziemiach polskich
- 1897** kobiety uzyskują prawo studiowania na Uniwersytecie Jagiellońskim na wydziale filozoficzno-humanistycznym
- 1903** Zofia Tułodziecka inicjuje powstanie pierwszego poznańskiego (i polskiego) związku zawodowego kobiet – Stowarzyszenia Personelu Żeńskiego w Handlu i Przemysle
- 1903** Maria Skłodowska-Curie otrzymuje Nagrodę Nobla po raz pierwszy, a w 1911 po raz drugi
- 1907** w Warszawie powstaje Związek Równouprawnienia Kobiet Polskich. Jego twórczynią jest Paulina Kuczalska-Reinschmit

- 1910** krakowskie feministki wydają zbiór artykułów zatytułowany „Głos kobiet w kwestii kobiecej” pod red. Kazimiery Bujwidowej
- 1913** powstaje Liga Kobiet Polskich w Warszawie założona przez Izabelę Moszczeńską
- 1918** Polki zdobywają czynne i bierne prawo wyborcze
- 1921** prawa obywatelskie Polek zostają zagwarantowane w Konstytucji
- 1924** Wanda Dubieńska – pierwsza Polka startująca na igrzyskach olimpijskich (Paryż)
- 1925** Helena Kononowicz-Wiewiórska - pierwsza w Polsce adwokatka
- 1926** pierwszy „kobięcy” złoty olimpijski medal dla Polski (w rzucie dyskiem) zdobywa Halina Konopacka
- 1934** Wanda Modlibowska, lotniczka sportowa i szybowniczka ustanawia swoje dwa pierwsze szybowcowe rekordy Polski
- 1935** Karolina Lanckorońska zostaje pierwszą kobietą w Polsce, która na Uniwersytecie Lwowskim uzyskuje habilitację z historii sztuki
- 1938** ukazują się „Kobieta w dawnej Polsce” dr hab. Łucji Charewiczowej, lwowianki postulującej zajęcie się tematyką historii kobiet i historią płci

2017 Sejm Rzeczypospolitej ustanawia rok 2018 Rokiem Praw Kobiet